

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України
„Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок
Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного
та соціального забезпечення окремих категорій осіб”

ініціатори законопроекту – народні депутати України Королевська Н. Ю.
та інші

реєстраційний номер 4555-1-д від 25 січня 2021 р.
(перше читання)

1. Законопроект підтримується частково.

2. Законопроектом пропонується відповідно до рішення Конституційного Суду України від 17.07.2018 № 6-р/2018 (далі – Рішення суду) відновити дію норм Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796), які було скасовано на підставі Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Закон № 76).

Зокрема, законопроектом пропонується відновити в Законі № 796 визначення „зона посиленого радіоекологічного контролю”.

Потрібно зазначити, що внесення такої зміни потребує аргументованих підстав, а саме проведення дозиметричної паспортизації в населених пунктах, а також визначення норми щодо належності до громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, категорії 4, осіб, які постійно проживають або постійно працюють чи постійно навчаються на радіоактивно забруднених територіях, для надання їм пільг і компенсацій.

Території, які зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначаються Законом України „Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 27.02.1991 № 791а-ХІІ (далі – Закон № 791а).

Згідно зі змінами, внесеними Законом № 76 до Закону № 791а, норми, якими визначалися зони посиленого радіоекологічного контролю, вилучено. Рішення щодо скасування зазначених змін Конституційним Судом України не приймалося.

Отже, на сьогодні відсутні правові підстави для надання зазначеній категорії осіб компенсаційних виплат, доплат, різних видів допомоги та пільг відповідно до Закону № 796.

При цьому варто врахувати, що відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу України з 2017 року компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян фінансуються за рахунок місцевих бюджетів.

Крім того, положеннями законопроекту передбачається надання допомоги сім'ям з дітьми шкільного віку, які проживають на забруднених територіях, у подвійному розмірі. При цьому в законопроекті не визначено вид і розмір такої допомоги.

Варто зазначити, що реалізація положень законопроекту щодо забезпечення санаторно-курортним лікуванням потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету (орієнтовно понад 8 млрд гривень).

Водночас із порушенням частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не надано пропозицій щодо змін до законодавчих актів України в частині скорочення витрат бюджету та / або джерел додаткових надходжень до бюджету для досягнення його збалансованості.

Для реалізації законопроекту в разі його прийняття необхідно передбачити значні додаткові видатки з державного та місцевих бюджетів.

Законопроектом також пропонується встановити розмір додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, особам, віднесеним до 1, 2, 3 та 4 категорії постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, у визначених відсотках від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; внести зміни до порядку обчислення пенсій.

Варто зазначити, що відповідно до статті 2 Закону України „Про Кабінет Міністрів України” до основних завдань Кабінету Міністрів України належить забезпечення проведення бюджетної, фінансової, ціпової, інвестиційної, у тому числі амортизаційної, податкової, структурно-галузевої політики; політики у сферах праці та зайнятості населення, соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування.

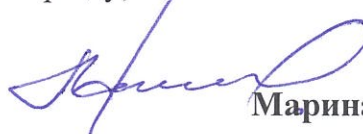
Також Конституційний Суд України рішенням від 26.12.2011 № 20-рп/2011 установив, що відповідно до законів України „Про соціальний захист дітей війни”, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” та Закону № 796 визначення порядку та розмірів соціальних виплат віднесено до відання Кабінету Міністрів України.

З урахуванням зазначеного пропозиція стосовно внесення до законопроекту положення щодо встановлення розміру додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю особам, віднесеним до 1, 2, 3 та 4 категорії постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, у визначених відсотках від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, суперечить чинному законодавству.

Разом із тим Мінсоцполітики підтримує ті положення законопроекту щодо пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, які є аналогічними запропонованим в урядовому проекті Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб” (реєстраційний номер 4555 від 29.12.2020), набрання чинності яким передбачено 01.01.2022.

Норма законопроекту щодо набрання ним чинності не узгоджується з вимогами частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якими закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду; після 15 липня року, що передує плановому, – не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

_____ 2021 р.